

Виявлення обдарованих учнів у школі: місія (не)здійснення

Зазвичай у кожній школі є місцеві знаменитості — обдаровані діти. Завдяки таким учням навчальні заклади чи не найбільше поліпшують свої різноманітні рейтингові показники. Але ж не рейтингами єдиними... Перед тим, як планувати роботу з обдарованими дітьми, озброїмося двома теоріями обдарованості. Відповідно до першої (соціальної) обдарованою є кожна дитина. Але таланить лише за сприятливих умов розвитку, які необхідно створювати. Інакше природжена дитяча обдарованість з часом може «згаснути». За другою теорією (біологічною) обдарованість або є, або немає. Навіть якщо не розвивати, талант все одно «проб'є собі шлях», як те було з багатьма відомими людьми. Оскільки не можна стверджувати про превалювання жодної з теорій, методичні підходи сучасної освіти будуються на певному їх поєднанні.

Як вирізняють обдарованість дітей Сам термін «обдарованість» лишається дещо умовним, бо ж існує понад сотня його визначень. Зазвичай обдарованими називають дітей, які: мають високий інтелект та рівень творчості випереджають однолітків у розвитку наділені особливими здібностями до навчання у школі чи до специфічних видів діяльності (і досягають високих результатів у цих видах діяльності) постійно прагнуть праці, яка відповідає їхнім здібностям. Наведемо основні ознаки обдарованої дитини: висока пізнавальна активність оригінальність ідей та творчих продуктів випередження за розумовим розвитком своїх однолітків гнучкість мислення, розвинена фантазія, здатність бачити проблему під незвичним кутом зору ранній розвиток мовлення (дитина має великий словниковий запас, починає рано читати) надання переваги спілкуванню з дорослими та старшими дітьми, оскільки з однолітками нецікаво підвищена потреба в інтелектуальних або творчих навантаженнях, отримання задоволення від цього надання переваги індивідуальній роботі над груповою здатність до

довготривалої концентрації уваги на цікавій діяльності схильність виходити за межі поставленого завдання.

Отже, обдарованість — це комплекс якостей, серед яких основними складниками є:

інтелект

творчість

мотивація.

Відомо, що найчастіше обдаровані діти знаходять підтримку специфічних здібностей у родинях, які мають спадкові професійні заняття: у родині музикантів швидше виявляється дитина з музичним талантом сім'я спортсменів змалечку підтримує спортивні інтереси свого чада. Типи обдарованості Категорія обдарованих дітей неоднорідна. У науковій літературі зауважують на шести основних типах, які досить легко діагностувати:

Інтелектуальний	<ul style="list-style-type: none">• спостережливість, гострота мислення, гарна пам'ять забезпечують таким дітям швидке засвоєння матеріалу, легкість у навчанні• діти цього типу самостійно поглиблюють знання, читають складну літературу, мають розвинуті аналітичні навички та абстрактне мислення
Академічний	це діти також із високим інтелектом, але мають здібність саме до навчання вміють і люблять вчитися, стають відмінниками й медалістами можуть мати або загальну здатність до навчання або здібності до певної галузі

Часом буває складно розрізнити інтелектуальний та академічний типи обдарованості: академічно здібні учні — це завжди майстри саме навчання у школі, а потім у вищі інтелектуали ж мають вищий рівень критичності та самостійності мислення, а тому не завжди вмотивовані до навчання за шкільною програмою

Художній	цей вид обдарованості виявляється у вагомих досягненнях та інтересі до музики, танців, живопису, скульптури, акторської майстерності такі діти змалку багато часу приділяють улюбленому заняттю, створюють оригінальні продукти (малюнки, пісні тощо)
Креативний	дитина нестандартно мислить, створює унікальні проекти, продукує оригінальні ідеї, має особливий погляд на світ, незвичний підхід до розв'язування стандартних ситуацій шкільні програми рідко дають можливість таким дітям реалізувати себе, тому потрібні додаткові творчі завдання, які сприяють виявленню незвичайного бачення світу часто креативні учні не є відмінниками, більше того, незалежність у поглядах може призводити до конфліктів із учителями
Соціальний	діти винятково здібні до лідерства, спілкування та розуміння людей, установлення конструктивних контактів, керування цей тип обдарованості демонструє і високий рівень інтелекту, і розвинуту інтуїцію серед дітей є емоційні лідери та лідери дії: – у перших на високому рівні розвинута емпатія — здатність до співпереживання — вони є своєрідною «жилеткою», до них постійно звертаються за підтримкою, це чудові психологи – лідери дії вміють приймати рішення, керувати, захоплювати; такі діти часто виступають публічно, приваблюють однолітків зовнішнім виглядом та впевненістю Якщо в освітньому середовищі створені умови для реалізації соціально обдарованих дітей, вони беруть активну участь у різних заходах. Якщо ж їм не вдалося проявити себе в шкільному середовищі, вони можуть бути лідерами неформальних, а іноді й антисоціальних груп

Психомоторний	до цього типу відносять учнів, здібних у спорті та в інших галузях, де потрібні розвинуті тонка моторика і координація (рукоділья, авіаконструювання тощо) стереотипно вважають, що спортивно обдаровані учні мають недостатній інтелектуальний розвиток. Дійсно, спортсмени рідко бувають відмінниками в академічному навчанні, але це не через низький інтелектуальний рівень, а з-за браку часу чи й бажання навчатися
---------------	---